

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 162/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného FP LEGAL, s. r. o., Ružomerská 6, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 37Er/1547/2007-115, EX 1387/14 (bez uvedenia dátumu jeho vydania) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 14. februára 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti závetu, Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 19C/10/2019 z 2. júna 2021 zamietol. O sťažovateľom podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 6Co/86/2021 zo 16. februára 2022, ktorým rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Cdo/9/2023 z 25. októbra 2023 dovolanie sťažovateľa odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti pomerne rozsiahlo popisuje svoju rodinnú situáciu, ktorá viedla k tomu, že jeho matka tesne pred svojou smrťou zmenila skorší závet, ktorým odkázala nehnuteľnosť (byt v [REDAKOVANÉ]) sťažovateľovi. Dedičkou predmetnej nehnuteľnosti sa v dôsledku neskôr spísaného závetu matkou sťažovateľa stala sestra sťažovateľa. Sťažovateľ považuje tento právny úkon za absolútne neplatný. Obracia sa na ústavný súd, aby „*prejednal a rozhodol o jeho sťažnosti, namietajúcej porušenie uvedených základných práv, kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie konajúcich súdov s ústavou a medzinárodnou zmluvou o ľudských právach*

a základných slobodách najmä v tom smere, či závery uvedených všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv.“

4. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základne právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 37Er/1547/2007-115, EX 1387/14 (pôvodne Ex 26/07) porušené bolo.

1. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2023 v konaní sp. zn. 1Cdo/9/2023 zrušuje a vracia na ďalšie konanie.

2. Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 16. februára 2022 v konaní sp. zn. 6Co/86/2021 zrušuje a vracia na nové konanie.

3. Rozsudok Okresného súdu Nitra z 2. júna 2021 v konaní sp. zn. 19C/10/2019 zrušuje a vracia na nové konanie.

4. Odkladá vykonateľnosť Rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 19C/10/2019 z 2. júna 2021 a prikazuje, aby obnovil stav pred porušením.

5. Priznáva sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 37Er/1547/2007-115, EX 1387/14 [bez uvedenia dátumu jeho vydania (ďalej len „uznesenie okresného súdu“)]. V odôvodnení ústavnej sťažnosti však vo vzťahu k tomuto uzneseniu absentuje akékoľvek odôvodnenie, nie je v ňom ani zmienka o tom, čo je predmetom tohto (pravdepodobne exekučného) konania, resp. v ňom vydaného uznesenia.

7. V ďalších bodoch navrhovaného petitu sa sťažovateľ domáha zrušenia rozhodnutí všeobecných súdov. Vo vzťahu k týmto rozhodnutiam sťažovateľ v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti produkuje argumentáciu, ktorej však chýba ústavnoprávna relevancia. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ nenavrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho práv rozhodnutiami všeobecných súdov, teda vo vzťahu k nim nežiada vysloviť porušenie žiadnych práv, žiada ich len zrušiť a vrátiť vec na nové konanie.

8. Z uvedeného vyplýva, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa zjavne nezodpovedá navrhovanému petitu ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

10. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

11. Keďže sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv výlučne uznesením okresného súdu, a nie rozhodnutiami všeobecných súdov, predmetom ústavného prieskumu sťažovateľom namietaného porušenia jeho v ústavnej sťažnosti označených práv môže byť len uznesenie okresného súdu, pričom však sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti vôbec neuvádza, v čom by podľa jeho názoru malo spočívať porušenie označených práv uznesením okresného súdu (v odôvodnení predmetné uznesenie vôbec nezmieňuje).

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa zjavne nezodpovedá navrhovanému petitu ústavnej sťažnosti a nekorešponduje s ním, a preto táto ústavná sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené zákonom o ústavnom súde.

13. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že sťažovateľ sa druhým bodom petitu ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný zrušil rozhodnutia všeobecných súdov a vec vrátil na nové konanie. Nevyhnutným predpokladom toho, aby ústavný súd mohol pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia, je, že ústavný súd v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má zrušiť. Inak povedané, ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej moci, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že predmetným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021, II. ÚS 59/2022).

14. Ak teda ústavnému súdu už samotná formulácia petitu ústavnej sťažnosti sťažovateľa vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie jeho práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ale „len“ uznesením okresného súdu, ústavný súd nemôže ani zrušiť rozhodnutia všeobecných súdov, hoci sa ich zrušenia sťažovateľ petitom ústavnej sťažnosti domáha.

15. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)

v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

16. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu, resp. odôvodnenia ústavnej sťažnosti ako esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 59/2022).

17. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu